

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯDOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2\(31\)-400-410](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2(31)-400-410)

УДК 336.71:338.24(477)

JEL Classification: G21; G28; E58

Олена Олександрівна Тарасенкокандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)**E-mail:** prokopenkolena22@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-0701-933X>**Павло Юрійович Анікейчик**аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)**E-mail:** panikeichyk@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0006-1605-9092>**Сергій Григорович Сергіянський**аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)**E-mail:** ssg_90@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0004-5558-125X>**ВПЛИВ РИНКУ ДЕПОЗИТНИХ ПОСЛУГ
НА СИСТЕМУ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Анотація. У статті розкривається сутність та значення впливу ринку депозитних послуг на фінансову безпеку країни в сучасних умовах та надається характеристика його складових. Визначено, що вплив депозитного ринку на фінансову безпеку здійснюється через забезпечення стабільності фінансової системи, за рахунок проведення грошово-кредитної політики, а також за допомогою формування довіри населення до комерційних банків. Зазначається, що в сучасних умовах важливий вплив на фінансову безпеку здійснюють такі депозитні інструменти як депозитні сертифікати НБУ для комерційних банків і депозитні сертифікати комерційних банків для населення. Визначено їхні характерні ознаки, переваги, недоліки, а також механізми впливу на фінансову стабілізацію в країні. Зроблено висновок про необхідність підвищення ефективності використання інструментів депозитного ринку для забезпечення фінансової безпеки країни.

Ключові слова: депозити; ринок депозитних послуг; вкладники; депозитний сертифікат; фінансові ресурси; фінансова безпека країни; грошово-кредитна політика; фінансовий ринок.

Рис.: 1. Табл.: 4. Бібл.: 10.

Постановка проблеми. Умови воєнного стану спричинили негативний вплив на фінансову систему України, включаючи хвилі паніки та відтоку коштів з депозитних рахунків. Проте регулятор банківського сегмента стримав панічні настрої на ринку депозитних послуг і запобіг системній кризі. Попри стабілізацію фінансово ринку, населення залишається чутливим до будь-яких економічних чи військових новин і значна частина національних заощаджень залишається поза банківською системою. Тому грошово-кредитна політика Національного банку України (НБУ) в умовах воєнного стану та макроекономічної нестабільності спрямована на забезпечення функціональності фінансової системи через підтримки ліквідності банків, збереження їхнього капіталу, контролю за валютним курсом і гарантування безперебійної роботи системи електронних платежів. Тобто усі дії регулятора спрямовані на підвищення рівня довіри населення, надходження депозитних ресурсів та забезпечення максимізації фінансової стійкості банківської системи як основи фінансової безпеки країни.

Отже, у сучасних умовах стабільний ринок депозитів є важливим джерелом фінансових ресурсів банківських установ та забезпечення стійкості фінансової системи. Тому дослідження впливу ринку депозитних послуг на систему національної фінансової безпеки є необхідним, а його актуальність зростає відповідно до зовнішніх та внутрішніх економічних викликів, які постають перед країною.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання підвищення ефективності розвитку ринку депозитних послуг досліджують такі вчені, як: Л. М. Богріновцева, С. Волкова, Ю. А. Глущенко, Н. Демчишак, С. С. Залюбовська, С. В. Качула, О. В. Копилова, К. Л. Ларіонова, Л. В. Лисяк, О. Є. Ткаченко, К. Ф. Черкашина та ін. Найбільше уваги в дослідженнях науковців приділяється аналізу сучасного стану депозитного ринку, визначенню чинників, які впливають на обсяги депозитних послуг, впливу цифровізації на банківський сегмент, а також необхідності формування довіри вкладників до банківських установ.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Проте, в умовах воєнного стану та економічної нестабільності ринок депозитних послуг відіграє роль джерела внутрішніх фінансових ресурсів і чинника забезпечення фінансової безпеки країни. Тому виникає необхідність дослідження процесу залучення фінансових ресурсів у банківську систему та інструментів впливу депозитного ринку на забезпечення фінансової безпеки країни, особливо в умовах сучасних викликів.

Мета статті. Головною метою цієї статті є розкриття механізму впливу ринку депозитних послуг на забезпечення фінансової безпеки України та визначення основних депозитних інструментів, які використовуються для стабілізації фінансового сектору в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Ринок депозитних послуг є складовою фінансової системи, яка має прямий і різносторонній вплив на фінансову безпеку країни. Постійне надходження депозитів забезпечує стабільну діяльність банків, можливість кредитування реального сектору економіки та збалансованість грошових потоків у фінансовій системі. Тому розвиток ринку депозитних послуг зміцнює фінансову стійкість банківського сегмента й підтримує макрофінансову стабільність держави.

Вплив ринку депозитних послуг на фінансову безпеку країни здійснюється за трьома основними напрямками, а саме:

- через забезпечення стабільності фінансової системи;
- через проведення грошово-кредитної політики;
- за допомогою формування довіри населення до комерційних банків (рис. 1).

Депозити є основним і найдешевшим джерелом створення фінансових ресурсів комерційних банків. Надходження депозитів фізичних та юридичних осіб у банківську систему забезпечують функціонування кредитного ринку і створюють надійну базу для кредитування національної економіки. У результаті знижуються не тільки потреби у зовнішньому фінансуванні, а й ризики виникнення фінансової залежності від зовнішніх запозичень. Зменшення обсягів притоку депозитів змушує банки залучати дорогі короткострокові ресурси, що збільшує ризики й вартість кредитів для розвитку бізнесу [10].

Стабільний депозитний ринок дозволяє поступово збалансувати грошові потоки у фінансовій системі, трансформувати депозити у довгострокові активи, що сприяє економічному розвитку. Нестабільний характер депозитних надходжень і зниження депозитної активності обмежує інвестиційні можливості економіки, що гальмує її розвиток.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

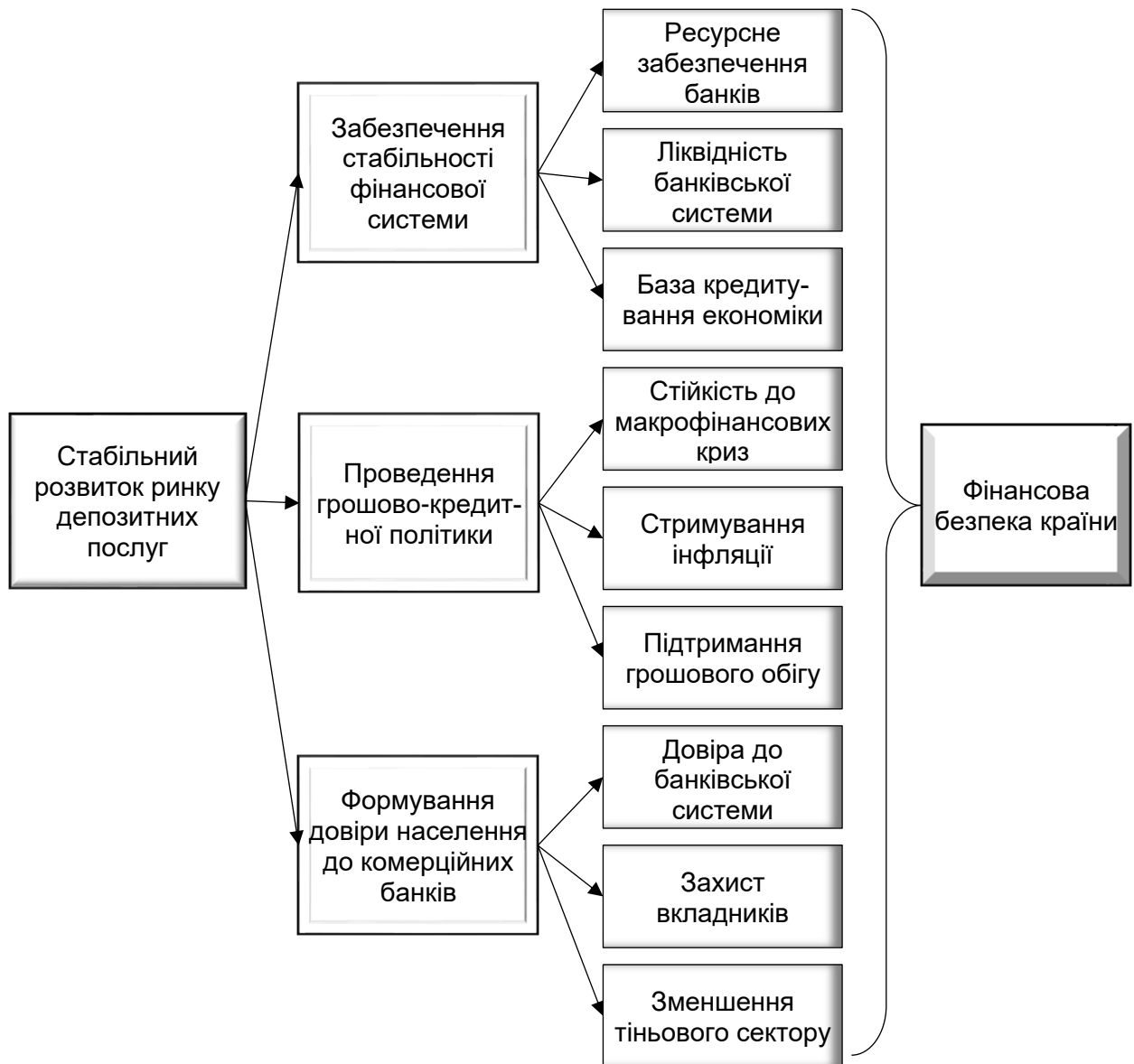

Рис. 1 Вплив стабільного розвитку ринку депозитних послуг на фінансову безпеку країни

Джерело: розроблено авторами.

Масовий відтік депозитів, викликаний внутрішньою недовірою до одного чи кількох банків, може швидко поширитись на всю банківську систему. Тому необхідно враховувати те, що депозитний ринок може створювати системний ризик, здатний повністю дестабілізувати фінансовий сектор. Проте, значні обсяги стабільної депозитної бази дозволяють банківським установам краще протистояти зовнішнім та внутрішнім економічним кризам. Отже, протидія системному ризику і створення сприятливих умов для стабільного надходження депозитних ресурсів є прямим захистом фінансової безпеки країни [4].

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Таким чином, ринок депозитних послуг зміцнює фінансову стійкість банківської системи, створює основу кредитування національної економіки й тим самим підтримує макрофінансову стабільність держави.

Функціонування ринку депозитів передбачає формування не тільки механізму акумулювання заощаджень, а й регулювання грошової маси в обігу. Через зміну депозитних ставок комерційні банки впливають на рівень споживчого попиту, регулюють інфляційні процеси, стримують або стимулюють економічну активність [2].

Тому НБУ використовує депозитний ринок як інструмент грошово-кредитної політики, оскільки зміна облікової ставки та механізмів залучення депозитів дозволяє регулятору ефективно управляти ліквідністю банківської системи та впливати на інфляцію. Збільшення обсягів депозитних надходжень до комерційних банків фактично вилучає частину грошової маси з обігу, що зменшує інфляційний тиск і дозволяє досягти цінової стабільності, яка є важливою складовою фінансовою безпекою країни.

Рівень фінансової безпеки держави значною мірою залежить від довіри населення до комерційних банків. Обсяг та динаміка вкладів населення є прямим індикатором довіри громадян як до банківської системи, так і до економічної політики держави загалом. Коли громадяни активно розміщують кошти на депозитах, це свідчить про стабільність банківської системи, зменшення обсягів тіньових заощаджень та підвищення ефективності монетарної політики НБУ. У разі недовіри - спостерігається відтік депозитів, що може спричинити кризу ліквідності та дестабілізацію всієї фінансової системи, а значить і загрожувати фінансовій безпеці держави.

Тому існування ефективної системи гарантування вкладів фізичних осіб є важливою умовою забезпечення стабільного надходження депозитних ресурсів. Система гарантування вкладів є інституційним елементом фінансової безпеки, який захищає права вкладників і зменшує ризики паніки на депозитному ринку. Створення фонду гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення коштів у разі банкрутства комерційних банків, підтримуючи довіру та не дозволяючи локальним банкрутствам перерости в системну кризу. Ефективне функціонування системи гарантування вкладів забезпечує захист коштів громадян, запобігає масовому вилученню депозитів і зміцнює репутацію банківської системи [4; 5].

У результаті розвинений та надійний депозитний ринок стимулює громадян та бізнес легалізувати свої кошти, переводячи їх з тіньового обігу в банківську систему. Це додатково збільшує податкову базу та прозорість фінансових потоків, зміцнюючи економічну та фінансову безпеку держави.

Таким чином, довіра до ринку депозитних послуг є певним індикатором стабільності фінансової системи і фінансової безпеки країни. Якщо ринок депозитних послуг функціонує злагоджено, він забезпечує банки ресурсами, знижує ризики, підтримує грошовий обіг та зміцнює загальну стійкість країни до кризи [8].

Проте ринок депозитних послуг дуже вразливий у періоди макроекономічної нестабільності. У кризових умовах депозитний ринок може перетворитися на канал поширення ризиків, якщо відсутнє належне державне регулювання та захист прав вкладників. Недосконалість механізму гарантування вкладів фізичних осіб може підірвати стабільність банківської системи.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Паніка чи недовіра до банківської системи спричиняють масове вилучення депозитів, а відтік депозитів знижує ліквідність та платоспроможність банків. Нестабільність депозитного ринку ускладнює проведення ефективної монетарної політики. У результаті зниження депозитної активності призводить до дефіциту внутрішніх фінансових ресурсів і обмеження інвестиційних можливостей економіки. Це може призвести до підриву фінансової безпеки, зниження ліквідності банків та загрози стабільності національної валюти.

Таким чином, ринок депозитних послуг має подвійний вплив на систему фінансової безпеки України. З одного боку він є основою фінансової стабільності і сприяє розвитку економіки, а з іншого - у періоди нестабільності може перетворитися на джерело ризиків, якщо втрачається довіра вкладників і посилюється відтік коштів. Для підвищення позитивного впливу депозитного ринку на фінансову безпеку необхідно підтримувати довіру населення до банків, забезпечувати стабільність національної валюти, удосконалювати систему гарантування вкладів, підвищувати фінансову культуру громадян, а також зміцнювати капіталізацію банківського сектору.

Важливим елементом ринку депозитних послуг, який впливає на фінансову безпеку країни є депозитні сертифікати. Депозитні сертифікати - це фінансовий інструмент, який призначений для залучення коштів від фізичних осіб, комерційних банків та інших фінансових установ. Тому депозитні сертифікати використовуються для регулювання грошового ринку та управління ліквідністю всієї банківської системи.

Існують два різні види депозитних сертифікатів:

- депозитні сертифікати НБУ для комерційних банків;
- депозитні сертифікати комерційних банків для населення (табл. 1).

Таблиця 1

Види депозитних сертифікатів

Вид сертифікату	Емітент	Форма випуску
Депозитні сертифікати НБУ	Національний банк	Тільки електронні
Депозитні (ощадні) сертифікати	Комерційні банки	Переважно традиційні паперові

Джерело: складено авторами за [1; 9].

Депозитні сертифікати НБУ виступають інструментом грошово-кредитної політики НБУ для управління ліквідністю комерційних банків. Вони використовують для регулювання грошового ринку з метою забезпечення стабільності банківської системи. Депозитні сертифікати застосовують у випадку, коли у комерційних банках виникає надлишок вільних коштів, які можуть потрапити на міжбанківський кредитний або валютний ринок і спровокувати інфляцію та різке знецінення грошей.

НБУ випускає депозитні сертифікати з коротким терміном, які купують комерційні банки, розміщуючи свої вільні кошти в НБУ під відсоток. Мінімальний строк дії 6 місяців, але періодично можуть запроваджуватись лімітовані 3-місячні сертифікати, для отримання яких серед банків проводять тендер. У результаті гроші тимчасово вилучаються з обігу та з ринку [9].

За допомогою депозитних сертифікатів НБУ досягає таких стратегічних цілей, які зміцнюють фінансову безпеку:

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

1) НБУ встановлює процентні ставки за депозитними сертифікатами залежно від рівня облікової ставки. Ставка на депозитні сертифікати формує нижню межу для міжбанківських ставок, які впливають на ставки за депозитами та кредитами для бізнесу та населення. Діє трансмісійний механізм, який дозволяє НБУ передавати свої монетарні сигнали в економіку. Таким чином регулятор ефективно керує вартістю грошей в економіці, забезпечуючи передбачуваність процентної політики і стабільність на фінансовому ринку;

2) зменшуючи обсяг коштів у обігу через депозитні сертифікати, НБУ обмежує можливість комерційних банків за рахунок надлишкової ліквідності здійснювати ризикові операції спрямовані на скуповування валюти, створюючи девальваційний тиск на гривню, або на неконтрольоване кредитування, розпалюючи інфляцію. У результаті підтримується цінова та курсова стабільність як основа фінансової безпеки [9].

Ефективне використання депозитних сертифікатів підтримує довіру до НБУ оскільки демонструє, що регулятор управляє грошовою масою та ліквідністю. Це формує довіру до НБУ як надійного регулятора, що опосередковано зміцнює довіру до всієї банківської системи.

Отже, з погляду забезпечення фінансової безпеки держави депозитні сертифікати НБУ виступають важливим інструментом впливу на функціонування фінансового ринку в умовах макрофінансової нестабільності (табл. 2).

Таблиця 2

Вплив депозитних сертифікатів НБУ на фінансову безпеку

Функції депозитного сертифікату	Вплив на фінансову безпеку
- Абсорбує надлишкову ліквідність, вилучаючи гроші з обігу	- Забезпечує цінову стабільність - Зменшує інфляційні процеси
- Зменшує коливання відсоткових ставок	- Стабілізує фінансовий ринок
- Обмежує тиск на валютний ринок	- Забезпечує курсову стабільність
- Служить безпечним місцем для розміщення вільних коштів банків	- Забезпечує стійкість банків

Джерело: складено авторами за [1; 9].

Водночас слід враховувати те, що застосування депозитних сертифікатів НБУ також потребує регулювання, адже зростання активів банківської системи за рахунок безризикових державних інструментів хоч і сприяє стабілізації фінансової системи, проте не стимулює економічний розвиток.

Так, останніми роками вкладення у державні облигації займали найбільшу частку в активах банків. Конкурувати з ними за обсягами та дохідністю могли лише вкладення у депозитні сертифікати НБУ. За два роки повномасштабної війни портфель депозитних сертифікатів зріс втричі: у 2022 р. – на 244 млрд грн, а у 2023-му – ще на 165 млрд грн (табл. 3).

Вкладення банків у ОВДП перевищили портфель корпоративного кредитування у січні 2023 р., а вкладення у депозитні сертифікати НБУ – у липні 2023 р. Наслідком такої структури активів стала рекордна прибутковість банківської системи. Тобто усі вільні кошти банки вкладали у депозитні сертифікати та отримували гарантований дохід, що зменшувало їх іншу фінансову активність [3; 7]. Тому у 2024 р. спостерігається зменшення обсягу депозитних сертифікатів, що емітовані НБУ на 163 млрд грн.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Таблиця 3

Динаміка обсягу депозитних сертифікатів, що емітовані НБУ

Вид зобов'язання НБУ	2020	2021	Темп росту 2021/2020, %	2022	Темп росту 2022/2021, %	2023	Темп росту 2023/2022, %	2024	Темп росту 2024/2023, %	Темп росту 2024/2020, %
Депозитні сертифікати, що емітовані НБУ, млрд грн	163	213	131	457	215	622	136	459	74	282

Джерело: складено авторами за [6].

Депозитні (ощадні) сертифікати для населення – це вид сертифікатів, які комерційні банки пропонують клієнтам як альтернативу звичайним депозитам. Депозитний сертифікат є письмовим зобов'язанням банку, що підтверджує внесення клієнтом коштів на строковий депозитний рахунок і гарантує повернення внесеної суми та нарахованих відсотків після завершення терміну дії сертифіката. Розглядаючи характерні ознаки депозитних сертифікатів для населення можна зробити висновок, що вони відрізняються від депозитних вкладів. Переваги та недоліки депозитних сертифікатів варто врахувати під час прийняття рішення про інвестування з метою досягнення конкретних фінансових цілей (табл. 4).

Таблиця 4

Характеристика депозитних сертифікатів для населення

№ з/п	Ознаки	Характеристика ознак
1	2	3
1	Відмінності від депозитного вкладу	<ul style="list-style-type: none"> - встановлення мінімальної суми вкладу; - високий рівень мінімальної суми вкладу; - відсоткова ставка незмінна протягом усього періоду; - зняття коштів до завершення терміну дії не допускається; - не передбачається поповнення рахунку; - відсотки не нараховуються після завершення терміну дії; - автоматична пролонгація не передбачається.
2	Додаткові умови обігу	не оформлюється онлайн; внесення коштів лише готівкою у касі банку; отримання коштів з оригіналом депозитного сертифіката.
3	Переваги	<ul style="list-style-type: none"> - багаторівневий захист бланку депозитного сертифіката й не можливість підробки; - депозитні сертифікати зазвичай гарантують фіксований дохід, що робить їх привабливими для інвесторів, які шукають стабільні джерела прибутку; - є захищеними фінансовими інструментами, їхній ризик вважається невеликим у порівнянні з іншими видами інвестицій.
4	Недоліки	<ul style="list-style-type: none"> - складний та затратний продукт для банку; - необхідність наявності паперового спецбланку замовлення і оплата виготовлення бланків, їх логістика, друкування під час продажу, перевірка на справжність, зберігання бланків тощо. - у порівнянні з іншими видами інвестицій, наприклад, акцій або облігацій, дохід від депозитних сертифікатів може бути нижчим; - депозитні сертифікати мають обмеження на зняття коштів до певного терміну, що робить їх менш ліквідними у порівнянні з іншими інвестиціями;

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Закінчення таблиці 4

1	2	3
		<ul style="list-style-type: none"> - якщо рівень інфляції перевищує дохід, отриманий від депозитних сертифікатів, реальна вартість інвестиції зменшиться; - відсутній розвинений, стандартизований централізований обіг на відміну від облігацій внутрішньої державної позики, які мають електронну форму та чіткі правила торгівлі; - здебільшого банки надають інформацію щодо ощадних сертифікатів тільки під час особистого звернення. На сайтах фінустанов немає можливості ознайомитися з питанням відкриття депозитного сертифіката; - незначний інтерес до депозитних сертифікатів у населення; - більшість банків пропонують депозитні сертифікати в іноземній валюті; - встановлюється як правило висока мінімальна сума такого вкладу; - такий інструмент інвестиції може зацікавити лише забезпечених клієнтів.

Джерело: складено автором [1; 2; 9].

На ринку депозитних послуг пропонують також іменні депозитні сертифікати, право розпоряджатися якими належить виключно особі, зазначеній у документі. Такі сертифікати можна зберігати у головному офісі банку до закінчення терміну дії і при настанні дати повернення вкладу, пред'являти ощадний сертифікат не потрібно. Разом з тим, існують сертифікати на пред'явника, які можуть бути оформлені на дитину, подаровані або передані іншій особі.

Банки іноді встановлюються додаткові вимоги до клієнтів, які можуть оформити депозитний сертифікат. Це можуть бути нові клієнти банку, клієнти які не мають заощаджень у банку, клієнти які вже мають вклади чи залишки на рахунках, але оформлюють новий сертифікат за рахунок нових грошей, які додатково вносять у банк, клієнти які хочуть скористатися частиною існуючих коштів, але при цьому обов'язково повинні внести додаткові кошти у розмірі 70% від суми, яку планують перевести з наявного рахунку тощо [1].

На фінансовому ринку тривалий час обговорюється необхідність переведення депозитних сертифікатів у електронний формат подібно до ОВДП. Це значно спростило б їх обіг і надало б можливість створити повноцінний вторинний ринок. Незважаючи на те, що існують розробки щодо переходу в електронний варіант депозитних сертифікатів для населення, традиційним і домінуючим їх форматом залишається паперовий.

Висновки і пропозиції. Таким чином, в умовах воєнних викликів, для банківського сектору України надзвичайно актуальним є врахування та використання впливу ринку депозитних послуг на систему фінансової безпеки України. Стабільний і розвинений депозитний ринок виступає ресурсною базою банків, забезпечує їх здатність виконувати зобов'язання перед клієнтами, тому є одним із основних чинників фінансової безпеки України. Однак за умов макроекономічної або політичної нестабільності він може перетворитися на канал поширення ризиків, якщо не забезпечено належного державного регулювання та захисту прав вкладників. Важливими інструментами ринку депозитних послуг є депозитні сертифікати НБУ для комерційних банків і депозитні сертифікати комерційних банків для населення. Механізми їх використання здійснюють вагомий вплив на стабілізацію фінансового сектору в умовах воєнного стану. Проте необхідно вивчати та запроваджувати на макрофінансовому рівні механізми, спрямовані на стимулювання ефективного використання тимчасово вільних коштів банків для інвестування та кредитування економіки країни.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ**Список використаних джерел**

1. Волкова С. Депозитні сертифікати VS банківські вклади [Електронний ресурс] / С. Волкова // Мінфін. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/ua/deposits/articles/depozitnye-sertifikaty-vs-bankovskie-vklady>.
2. Ларіонова К. Л. Аналіз та тенденції розвитку депозитного ринку України / К. Л. Ларіонова, Т. В. Донченко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2019. – № 2. – С. 159-167.
3. НБУ платитиме банкам 19 % річних для підняття депозитних ставок [Електронний ресурс] / Фінансовий клуб. – Режим доступу: <https://finclub.net/news/nbu-platytyme-bankam-19protsent-richnykh-dlia-pidniattia-depozytnykh-stavok.html>.
4. Особливості розвитку ринку депозитних послуг у сучасних умовах / О. Панченко, О. Тарасенко, П. Анікейчик, С. Сергіянський // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2024. – №3(39). – С. 297-308.
5. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс] : Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>.
6. Сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#1>.
7. Стежар Т. Банкіри шикують, держава - жебракує: як працюють депозитні сертифікати НБУ [Електронний ресурс] / Т. Стежар. – Режим доступу: <https://www.unian.ua/economics/finance/bankiri-shikuyut-derzhava-zhebrakuye-yak-pracyuyut-depozitni-sertifikati-nbu-12624720.html>.
8. Формування депозитної культури як чинника зміцнення безпеки фінансового ринку в умовах становлення цифрової економіки / О. Тарасенко, О. Панченко, С. Сергіянський, П. Анікейчик // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2025. – № 2(42). – С. 410-421.
9. Цимбалюк І. Депозитні сертифікати НБУ: їх застосування та переваги [Електронний ресурс] / І. Цимбалюк. – Режим доступу: <https://surl.li/awztxo>.
10. Черкашина К. Ф. Тенденції розвитку депозитного ринку в Україні в сучасних умовах пандемії та пропозиції щодо його покращення [Електронний ресурс] / К. Ф. Черкашина, М. В. Бузник // Modern Economics. – 2021. – № 28. – С. 160-167 – Режим доступу: <https://modecon.mnau.edu.ua/the-impact-of-covid-19>.

References

1. Volkova, S. (n.d.). Depozitni sertifikati VS bankivski vkladi [Certificates of Deposit VS Bank Deposits]. *Minfin*. <https://minfin.com.ua/ua/deposits/articles/depozitnye-sertifikaty-vs-bankovskie-vklady/>.
2. Larionova, K. L., Donchenko, T. V. (2019). Analiz ta tendenciyi rozvitku depozitnogo rinku Ukrayini [Analysis and trends in the development of the deposit market of Ukraine]. *Visnik Hmelnytskogo nacionalnogo universitetu. Ekonomichni nauki – Bulletin of the Khmelnytsky National University. Economic Sciences*, 2, 159-167.
3. NBU platityme bankam 19% richnih dlya pidnyattya depozitnih stavok. [NBU will pay banks 19% per annum to raise deposit rates]. (n.d.). *Finansovij klub*. <https://finclub.net/news/nbu-platytyme-bankam-19protsent-richnykh-dlia-pidniattia-depozytnykh-stavok.html>.
4. Panchenko, O., Tarasenko, O., Anikeichik, P., Sergiyanskii, S. (2024). Osoblivosti rozvitku rinku depozitnih poslug u suchasnih umovah [Features of the development of the deposit services market in modern conditions]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economy and management*, (3(39)), 297-308.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

5. Pro systemu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib [About the deposit guarantee system for individuals], Law of Ukraine dated 23.02.2012 No. 4452-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>.

6. Sajt NBU [NBU website]. (n.d.). <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#1>.

7. Stezhar, T. (n.d.). *Bankiri shikuyut, derzhava - zhebrakuye: yak pracyuyut depozitni sertifikati NBU [Bankers line up, the state begs: how NBU deposit certificates work]*. <https://www.unian.ua/economics/finance/bankiri-shikuyut-derzhava-zhebrakuye-yak-pracyuyut-depozitni-sertifikati-nbu-12624720.html>.

8. Tarasenko, O., Panchenko, O., Sergiyanskii, S., Anikeichik, P. (2025). Formuvannya depozitnoi kulturi yak chinnika zmichnennya bezpeki finansovogo rinku v umovah stanovlennya cifrovoyi ekonomiki. [Formation of a deposit culture as a factor in strengthening the security of the financial market in the context of the emergence of a digital economy] *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economy and management*, (2(42)), 410-421.

9. Cimbalyuk, I. n.d.). *Depozitni sertifikati NBU: yih zastosuvannya ta perevagi [NBU Certificates of Deposit: Their Application and Benefits]*. <https://surl.li/awztxo>.

10. Cherkashina, K. F., Buznik, M. V. (2021). Tendenciyi rozvitku depozitnogo rinku v Ukraini v suchasni umovah pandemiyi ta propozyciyi shodo jogo pokrashennya [Trends in the development of the deposit market in Ukraine in the current pandemic conditions and proposals for its improvement]. *Modern Economics*, (28), 160-167. <https://modecon.mnau.edu.ua/the-impact-of-covid-19>.

Отримано 13.10.2025

UDC 336.71:338.24(477)

JEL Classification: G21; G28; E58

Olena Tarasenko

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: prokopenkolena22@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-0701-933X>

Pavlo Anikeichyk

PhD of the department of finance, banking and insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: panikeichyk@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0006-1605-9092>

Serhiy Serhiyansky

PhD of the department of finance, banking and insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: ssg_90@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0004-5558-125X>

**THE IMPACT OF THE DEPOSIT SERVICES MARKET
ON THE FINANCIAL SECURITY SYSTEM OF UKRAINE**

Abstract. *The article reveals the essence and significance of the impact of the deposit services market on the financial security of the country under modern conditions and provides a description of its key components. It is determined that the influence of the deposit market on financial security is exercised through ensuring the stability of the financial system. Deposits serve as the main and most cost-effective source of financial resources for com-*

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

mercant banks. The inflow of deposits from individuals and legal entities into the banking system supports the functioning of the credit market and creates a reliable basis for lending to the national economy. The deposit market also affects financial security through the implementation of monetary policy. The stable development of the deposit market is the result of an effective monetary policy that strengthens monetary and financial security. Moreover, the deposit market contributes to financial security by building public trust in commercial banks. Confidence in the deposit services market serves as an indicator of the stability of the financial system and the country's financial security. When the deposit services market operates smoothly, it provides banks with resources, reduces risks, supports monetary circulation, and enhances the country's overall resilience to crises.

It is established that the deposit services market has a dual impact on Ukraine's financial security system. On the one hand, it forms the basis of financial stability and promotes economic development; on the other hand, during periods of instability, it may become a source of risks if depositors lose confidence and capital outflows intensify.

It is noted that under current conditions, such deposit instruments as NBU deposit certificates for commercial banks and commercial banks' deposit certificates for the population have a significant impact on financial security. Their key features, advantages, disadvantages, and mechanisms of influence on the country's financial stabilization have been identified. The conclusion emphasizes the need to improve the efficiency of using deposit market instruments to ensure the financial security of the country.

Keywords: deposits; deposit services market; depositors; deposit certificate; financial resources; financial security of the country; monetary policy; financial market.

Fig.: 1. Table: 4. References: 10.

Бібліографічний опис для цитування:

Тарасенко О. О., Анікейчик П. Ю., Сергіянський С. Г. Вплив ринку депозитних послуг на систему фінансової безпеки України. *Науковий вісник Полісся*. 2025. № 2(31). С. 400-410. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-1\(30\)-400-410](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-1(30)-400-410).